

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Komisionální přezkoušení: Více příležitostí, více problémů?

Komisionální přezkoušení je institut upravený v zákoně č. [561/2004](#) Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“). Jedná se o formu zkoušky, která se koná na základě žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka v situaci, kdy zletilý žák či zákonný zástupce nezletilého nesouhlasí s výsledným hodnocením žákovy předmětu na konci pololetí.[\[1\]](#)

Komisionální přezkoušení je nutné odlišit od opravných zkoušek, které konají žáci devátých ročníků a dále žáci, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů. Pro úplnost je nutno dodat, že opravné zkoušky může skládat pouze takový žák či student, který na daném stupni základní školy dosud neopakoval ročník. Přezkoušení se rovněž netýká předmětů s výchovnou povahou, tedy předmětů jako hudební výchova či občanská výchova, nebo samotné hodnocení chování žáka. V takovýchto případech se pouze posoudí dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka, která jsou obsažena ve školním řádu dané školy. Pokud pravidla byla dodržena, ředitel školy nebo krajský úřad (v případě, že ředitel je vyučujícím předmětu) potvrdí dané hodnocení, v opačném případě hodnocení změní.[\[2\]](#)

Jak již bylo zmíněno výše, komisionální přezkoušení se koná na základě žádosti, která musí být podána písemně a zároveň před uplynutím zákonné lhůty. Žádost musí být podána do tří pracovních dnů ode dne, kdy se zletilý žák či zákonný zástupce nezletilého o výsledném hodnocení dozvěděl, nejpozději však do tří pracovních dnů ode dne vydání vysvědčení. Žádost se zpravidla podává k rukám ředitele školy, popř. krajskému úřadu v případě, že by ředitel školy byl vyučujícím daného předmětu. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti, pokud není ujednáno jinak.[\[3\]](#)

Dotyčný žák předstoupí před tříčlennou komisi, která se skládá z ředitele školy nebo zástupce krajského úřadu v případě, že ředitel je vyučujícím daného předmětu, dále učitele daného předmětu a přisedícího, který je odborníkem zkoušeného předmětu.[\[4\]](#)

Obsah a rozsah přezkoušení určí ředitel školy na základě probrané látky z daného předmětu za uplynulé pololetí. To vše musí být v souladu se školním vzdělávacím programem. O výsledné známce hlasuje komise. Pokud v důsledku obdržené známky dojde u žákovy celkového hodnocení předmětu ke změně, pak se žákovi vydá vysvědčení nové. Komisionální přezkoušení je finální, neboť proti výsledku nelze podat další žádost o přezkoušení.[\[5\]](#)

Postup je vysvětlen. Kdy tedy ke komisionálnímu přezkoušení přistoupit a jak efektivní ve skutečnosti je?

Pokud jsou splněny výše uvedené podmínky, tedy lhůta pro podání žádosti byla dodržena a zároveň se nejedná o výchovný předmět, pak škola k takovému přezkoušení přistoupit musí. Zletilý žák/zákonný zástupce nezletilého žáka nejsou povinni uvést přesný důvod, proč mají za to, že je výsledné hodnocení nesprávné, postačí, když v žádosti vyjádří s hodnocením nesouhlas. [\[6\]](#)

Žák tak má novou šanci změnit své výsledné hodnocení. Je však taková šance spravedlivá? Komentář k § 52 školského zákona uvádí (cit.): „Přezkoumání výsledků hodnocení žáka je nástrojem, pomocí kterého je možné ověřit objektivitu hodnocení výsledků vzdělávání...“^[7] Je ale skutečně možné jedním přezkoušením objektivně ověřit znalosti žáka? Co znamená jedna zkouška oproti všem průběžným hodnocením v rámci celého pololetí? Při finálním hodnocení celkové známky předmětu se žák může často ocitnout ve středu mezi dvěma známkami. Učitel se proto rozhoduje nejen podle známkového průměru, ale i podle aktivity žáka v hodině, nebo celkového přehledu žáka v dané látce. Žáci, jež po celé pololetí neprojeví žádnou snahu či zájem o předmět a kteří se rozhodnou pro komisionální přezkoušení, pravděpodobně získají výsledek ukazující pouze to, že jsou schopni do sebe učivo rychle nahrnout. Je toto v porovnání s žáky, kteří se celé pololetí snažili být aktivní a poctivě pracovali a připravovali se, spravedlivé?

Další nežádoucí dopad postupného rozšiřování tohoto nástroje můžeme spatřovat v tzv. riziku kluzkého svahu, což vyjadřuje situaci, kdy se něco, co se zprvu jeví neškodně a snad i pozitivně, začne uplatňovat tak často, až to s sebou přinese negativní následky. Nelze si nevšimnout, že rodiče žáků jsou čím dál ctizádostivější ohledně budoucnosti svých dětí a vytvářejí na školy, a to zejména školy soukromé, nátlak na zlepšení hodnocení jejich dětí. Ze známek a vůbec celkového hodnocení se stává prestižní záležitost rodičů. Proto jsou rodiče dnes více než jindy ochotni jít do střetu s učitelem či školou, a to dokonce i v případech, kdy jejich dítě má na dané škole pokračovat. Dochází tak k situaci, kdy rodiče v podstatě „tlačí“ na školu, která nechce mít problémy, aby dala jejich dítěti hodnocení, které neodpovídá skutečným znalostem žáka. Pokud se rodičům nepovede domluvit například dodatečné přezkoušení či referát, aby si jejich potomek mohl známku zlepšit, mohou velmi snadno zažádat o komisionální přezkoušení, neboť, jak již bylo uvedeno, splnit podmínky pro podání žádosti není nikterak těžké.

Jaké negativní dopady má rozšíření tohoto právního nástroje? Čím více se žáci budou spoléhat na komisionální přezkoušení, tím méně budou přikládat důraz zásadnějším věcem jako je jejich aktivita či společné práce v hodině. A tím více bude škola jen o nabífování se učiva na konci pololetí. Tedy fakticky žáci mohou být i svými rodiči vedeni k zanedbávání přípravy a resignovat na aktivní účast ve výuce během celého pololetí a pak si známku vylepšit během jediného přezkoušení, když příprava na toto přezkoušení je podstatně méně náročná než je řádná celoroční práce.

Nárůst počtu požadavků přezkoušení navíc ještě více zatíží školu, kdy učitelé kromě hodnocení předmětů na vysvědčení přibude další zkoušení, kterého se musí účastnit nejen on, ale i další učitel a ředitel, popř. krajský úřad v případě, že ředitel je vyučujícím předmětu.^[8] Toto všechno je časově a administrativně velmi náročné, a to především z toho důvodu, že komisionální přezkoušení, které se týká známek z druhého pololetí, se prakticky vždy uskuteční o letních prázdninách (s ohledem na skutečnost, že žádost o komisionální přezkoušení se podává do tří pracovních dnů ode dne, kdy se zletilý žák či zákonný zástupce nezletilého žáka o výsledném hodnocení dozvěděl, nejpozději však do tří pracovních dnů ode dne vydání vysvědčení a přezkoušení se musí uskutečnit do 14 dnů, není-li stanoveno jinak).

Velkým přínosem pro řešení této situace by bezpochyby bylo zlepšení komunikace mezi rodiči žáka a učitelé již během školního roku. Ovšem v případě, že rodiče nemají zájem na skutečném vzdělání svého dítěte a toto zcela odevzdají do rukou školy, není způsob, jak by se škola uchránila před případným požadavkem na komisionální přezkoušení.

Z výše uvedených důvodů autoři tohoto článku navrhuji zavedení zdůvodnění žádosti o komisionální přezkoušení, tedy přesné uvedení důvodů, proč si žák zaslouží lepší hodnocení. Což také pomůže jako zpětná vazba nejen učitelům předmětu, ale sepsání odůvodnění i poskytne určitou sebereflexi žadatelům.

Autoři rozhodně nechtějí zlehčovat případy, kdy je komisionální přezkoušení namístě, např. tzv. „zasednutí si“ učitele na žáka, přístup učitele či extrémní případy, kdy žák nemůže získat lepší hodnocení v důsledku vážnoucím mimo jeho vůli. Autoři však mají za to, že se jedná o nástroj, který již nyní může být zneužíván a v okamžiku, kdy se dostane do povědomí široké veřejnosti, bude dané pouze narůstat a zvyšovat zátěž kladenou na školu a učitele.

Nelze také pominout celospolečenský dopad na celou atmosféru, která se při čtenějších žádostech o komisionální přezkoušení ve škole objevuje. Děti si samozřejmě o svých známkách říkají a pokud dojde k situaci, že komisionálními přezkoušeními dojde ke zlepšení známek u žáků či studentů, u kterých si to dle názoru třídního kolektivu takový žák nezaslouží, může se rozšířit masivní pocit nespravedlnosti mezi ostatními žáky. Rovněž to může vést k naléhání na následné komisionální přezkoušení dalších a dalších žáků v novém pololetí. Za takové situace se ovšem celá pedagogická práce velmi snadno zhroutí.

Autoři tohoto článku upozorňují, že situace, která je v jejich článku popsána, vychází z jejich právní praxe a s těmito devastujícími účinky institutu „komisionálního přezkoušení“ se již setkávají v rámci právního zastupování školních subjektů. Jsou toho názoru, že alespoň částečným řešením stále napjatější situace by bylo nejen stanovení povinnosti žádost o komisionální přezkoušení odůvodnit, ale též rozšířit pravomoci škol tak, aby bylo možné tuto žádost odmítnout. A to i za cenu, že by se žádost o komisionální přezkoušení stala součástí správního práva, o kterém by se rozhodovalo v rámci řádného správního řízení.

Zuzana Vavříková,
právní asistentka

Mgr. Petr Procházka,
advokátní koncipient

[Advokátní kancelář Klára Samková s.r.o.](#)

Španělská 742/6
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 239 390
E-mail: lawyers@lawyers.cz

[1] § 52 školského zákona

[2] § 52 a § 53 školského zákona

[3] § 52 školského zákona

[4] § 22 vyhlášky ze dne 18. ledna 2005 o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

[5] Tamtéž.

[6] RIGEL Filip, BAHÝLOVÁ Lenka, MORAVEC Ondřej, PUŠKINOVÁ Monika, KUDROVÁ Veronika. Školský zákon (§ 52): komentář. Praha: C. H. Beck, s.r.o., 2014, s. 260

[7] Tamtéž s. 259

[8] § 52 školského zákona

Další články:

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)